

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANCIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na temelju članka 14. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00, 102/09 i 54/10), članka 24. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06), a sukladno članku 18. Pravilnika o administracijskim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠĆE O REVIZIJI GODIŠNJEG FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA ZA 2010. GODINU I POSLIJEIZBORNOG FINACIJSKOGA IZVJEŠĆA – OPĆI IZBORI 2010. GODINE **SRPSKE DEMOKRATSKE STRANKE**

Broj: 03-07-6-415/11
Sarajevo, 19.06.2012. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE.....	3
1. UVOD.....	3
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	3
3. OPIS REVIZIJE.....	4
Predmet revizije.....	4
Cilj revizije	4
Obujam revizije.....	4
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	4
5. NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE	6
5.1. NALAZI	6
5.2. PREPORUKE.....	8

MIŠLJENJE

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvješća Srpske demokratske stranke i to: godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu i finansijskoga izvješća za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijska izvješća, postupanje sukladno zakonima i propisima i ustroj učinkovitoga sustava unutarnjih kontrola.

Naša odgovornost je izraziti mišljenje na temelju revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili sukladno revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju jamstva da je stranka postupala sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i članku 15.10 Izbornoga zakona BiH.

Revizija je na temelju uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvješćima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvješća i postupanje sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za izražavanje našega mišljenja.

Utvdili smo da Srpska demokratska stranka u izvještajnom periodu nije postupila sukladno odredbama članka 8. stavak (1) i članka 11. stavci (1) i (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenoga, revidirano finansijsko izvješće ukazuje da je Srpska demokratska stranka u 2010. godini postupila sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama članka 15.10 Izbornoga zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvješća Srpske demokratske stranke, i to: godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu i finansijskoga izvješća za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u listopadu 2010. godine.

Revizija je poduzeta sukladno članku 14. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, članku 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka i članku 2. Pravilnika o administracijskim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja na temelju uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskoga izvješća za 2010. godinu Srpska demokratska stranka je ostvarila prihode u iznosu od 1.615.233,65 KM, što je iskazano u narednoj tabeli¹:

Red.br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u ukupnom prihodu %
1	Članarina	173.336,19	10,73 %
2	Prilozi fizičkih osoba	164.723,11	10,20 %
3	Prilozi pravnih osoba	5.660,00	0,35 %
4	Prihodi od imovine	19.797,00	1,23 %
5	Prihodi od pravnih osoba	0,00	0,00 %
6	Prihodi od poklona	9.060,93	0,57 %
7	Prihodi iz proračuna	1.224.519,19	75,80 %
8	Ostali prihodi	18.077,23	1,12%
	Ukupni prihodi:	1.615.233,65	100,00 %

Prema podacima iz godišnjeg finansijskoga izvješća, Srpska demokratska stranka je ostvarila rashode u iznosu 1.869.243,23 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Srpska demokratska stranka. Skraćeni naziv stranke je SDS.

Posljednja registracija stranke je izvršena 11.01.2007. godine, pod brojem 089-0-Reg-06-000430.

Sjedište političke stranke je u Istočnom Sarajevu – Istočna Ilidža, Trg Ilidžanske brigade b.b., a administracijsko sjedište u Banjoj Luci, ulica Nikole Tesle 1b.

Osoba ovlaštena za zastupanje stranke je Mladen Bosić, predsjednik stranke.

Osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvješća za 2010. godinu je Dragan Ćuzulan.

¹ Podaci su preuzeti iz korigiranog finansijskoga izvješća, kojega je politička stranka dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH 17.10.2011.godine.

Prema podacima iz godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu, organizacijsku strukturu Srpske demokratske stranke čine:

- Tajništva Srpske demokratske stranke Banja Luka i Istočno Sarajevo,
- Gradski odbori Srpske demokratske stranke Banja Luka i Istočno Sarajevo, i
- 62 općinska odbora.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnje financijsko izvješće Srpske demokratske stranke za 2010. godinu i financijsko izvješće za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora održanih u listopadu 2010. godine, i to sljedećih organizacijskih dijelova:

- Tajništvo Srpske demokratske stranke Banja Luka,
- Gradski odbor Srpske demokratske stranke Banja Luka,
- Općinski odbor Srpske demokratske stranke Doboj i
- Općinski odbor Srpske demokratske stranke Bijeljina.

Cilj revizije je prikupiti dovoljno relevantnih dokaza kako bi se moglo izraziti mišljenje o tome da li je Srpska demokratska stranka u izvještajnom periodu postupala sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama članka 15.10 Izbornoga zakona Bosne i Hercegovine.

Obujam revizije financijskoga izvješća Srpske demokratske stranke obuhvaća kontrolu i provedbu analitičkih procedura radi utvrđivanja usuglašenosti podataka koje je stranka iskazala u financijskome izvješću sa odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, odnosno usuglašenosti izvora financiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim akcentom na članarine, priloge fizičkih i pravnih osoba, prihode iz proračuna i troškove predizborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila reviziju i pregled godišnjih financijskih izvješća Srpske demokratske stranke u periodu od 2004. do 2009. godine, nakon kojih su izdata izvješća o pregledu, odnosno izvješća o reviziji sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama. Nakon izvršenog pregleda godišnjeg financijskoga izvješća za 2009. godinu izdano je izvješće o pregledu sa revizijskim nalazima, mišljenjem revizora i preporukama da stranka treba postupati sukladno odredbama članka 8. stavci (1) i (2) i članka 11. stavci (1) i (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Nerealizirane preporuke:

Na temelju uočenih manjkavosti u godišnjem financijskome izvješću za 2010. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije ispoštovala preporuke koje su dane u izvješću o pregledu godišnjeg financijskoga izvješća za 2009. godinu, odnosno i dalje postupa suprotno odredbama članka 8. stavci (1) i članka 11. stavak (1) i stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

5. NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Na temelju izvršene revizije financijskoga izvješća i ostale financijske dokumentacije, utvrđeno je da je Srpska demokratska stranka prekršila odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.²

(1) Stranka, odnosno njezina tri organizacijska dijela, bez plaćanja zakupnine su koristili poslovne prostorije općinskih organa uprave, što nije sukladno odredbama članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.

- Općinski odbor SDS Vlasenica koristio je bez naknade poslovni prostor površine 60,8 m² u vlasništvu Općine Vlasenica.³ Prema Odluci o načinu i uvjetima davanja u zakup poslovnog i garažnog prostora kojim raspolaže Općina Vlasenica broj: 01-022-37/10 od 25.02.2010. godine, cijena zakupa za obavljanje administracijskih poslova za I zonu iznosi 5,00 KM/m². Kako stranka nije plaćala zakupninu, ostvarila je zabranjeni prilog u visini od 3.648,00 KM.
- Općinski odbor SDS Mrkonjić Grad je koristio bez naknade poslovni prostor površine 14,4 m² u vlasništvu Općine Mrkonjić Grad.⁴
- Općinski odbor SDS Nevesinje je koristio bez naknade poslovni prostor površine 11,78 m² u vlasništvu Općine Nevesinje.⁵

(2) Srpska demokratska stranka prekršila je odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, jer je primila priloge Mjesne zajednice „Đulić“ Teslić i Općine Teslić.

Prema podacima iz godišnjeg financijskoga izvješća utvrđeno je da je stranka primila prilog Mjesne zajednice „Đulić“ Teslić u iznosu od 100,00 KM.

Također je utvrđeno da je SDS primila iz proračuna Općine Teslić sredstva u iznosu od 2.000,00 KM. Sredstva su uplaćena sa pozicije tekući troškovi – program mladih, a na ime učešća u troškovima organiziranja Ilindanskog turnira u malom nogometu.

b) Srpska demokratska stranka je prekršila odredbe članka 11. stavci (1) i (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

Stranka ne vodi odgovarajuće evidencije o svojim rashodima i financijsko izvješće nije popunjeno sukladno Pravilniku o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka, što je oprečno odredbama članka 11. stavak (1) i stavak (3) Zakona o financiranju političkih stranaka.

(1) Služba za reviziju je utvrdila da Srpska demokratska stranka nije u svojim poslovnim knjigama i obrascu 4-1 (Režijsko-administracijski i ostali troškovi) godišnjeg

² Državni, entitetski i kantonalni organi, organi Brčko Distrikta BiH, organi općinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna poduzeća, humanitarne organizacije, anonimni donori, vjerske udruge, kao i pravne osobe u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu financirati političke stranke.

³ Akt Općine Vlasenica broj: 05/1-03-1/11 od 07.04.2011. godine

⁴ Akt Općine Mrkonjić grad broj 02-03-18/11 od 31.03.2011. godine

⁵ Akt Općine Nevesinje broj 02/012-10-95/11 od 13.05.2011. godine

financijskoga izvješća iskazala sve troškove zakupa, čime su prekršene odredbe članka 21. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

Kontrolom ugovora o zakupu poslovnih prostora, utvrđeno je da stranka u godišnjem financijskom izvješću nije iskazala troškove zakupa za poslovne prostorije koje je koristio OO SDS Kneževo u iznosu od 360,00 KM.

Također je utvrđeno da su troškovi zakupa za poslovne prostorije koje je koristio OO SDS Trnovo iskazani u iznosu manjem za 592,83 KM i OO SDS Srbac u iznosu manjem za 996,00 KM.

Na temelju gore navedenoga, utvrđeno je da je Srpska demokratska stranka troškove zakupa za poslovne prostorije iskazala u manjem iznosu za 1.948,83 KM .

- (2) Revizijom je utvrđeno da stranka u obrascu 5-2 (ostala dugovanja) nije iskazala sve obveze na dan 31.12.2010. godine, čime su prekršene odredbe članka 23. stavak (1) točka b) Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

Na temelju podataka koje je dostavio „Zavod za izgradnju grada“ a.d. Banja Luka – ZIBL,⁶ utvrđeno je da obveze stranke po temelju zakupnine za poslovni prostor na dan 31.12.2010. godine iznose 164.979,64 KM. Uvidom u poslovne knjige i obrazac 5-2 godišnjeg financijskoga izvješća, utvrđeno je da je SDS iskazala obveze prema ovoj pravnoj osobi u iznosu od 107.034,08 KM, odnosno iskazala je manje obveze za 57.945,64 KM.

Troškovi izborne kampanje

Srpska demokratska stranka je postupila sukladno odredbama članka 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, odnosno ispoštivala je zakonom propisani limit na troškove izborne kampanje. U svrhu izborne kampanje politička stranka je potrošila 388.608,37KM.

Prema odredbama članka 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁷ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH. Prema podacima Središnjeg izbornoga povjerenstva BiH, Srpska demokratska stranka je mogla potrošiti 1.111.029,13 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporuča se Srpskoj demokratskoj stranci da se pridržava odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka, a osobito na temelju uočenih nedostataka se preporuča:

⁶ ZIBL-akt broj:3-2-416/12 od 06.02.2012. godine.

⁷ Članak 15.10 stavak 2. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika općine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkoga doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

- *da se ne financira iz izvora koji su člankom 8. stavak (1) Zakona zabranjeni političkim strankama,*
- *da sukladno odredbama članka 11. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka ustroji cjelovite evidencije o svojim prihodima i rashodima i*
- *da sukladno odredbama članka 11. stavak (3) Zakona financijska izvješća koja podnosi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH popunjava sukladno Pravilniku o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.*

KOMENTAR

U ostavljenom roku Srpska demokratska stranka se očitovala o nalazima revizije i mišljenju revizora datom u Preliminarnom izvješću o reviziji godišnjeg financijskoga izvješća za 2010. godinu. Uz očitovanje stranka je dostavila nove dokaze o korištenim poslovnim prostorima, korigirane obrasce financijskoga izvješća, skupa sa financijskim karticama. Služba za reviziju, nakon što je izvršila uvid u nove dokaze, argumentirane primjedbe je uvažila i ugradila u konačno revizijsko izvješće.

Zahvaljujemo se osobi ovlaštenoj za podnošenje financijskih izvješća i uposlenicima Tajništva Srpske demokratske stranke za dobru i korektnu suradnju tijekom obavljanja revizije financijskih izvješća.

Mr. Hasida Gušić – šefica Službe za reviziju

Veliborka Kenjić – revizorica

Anela Burdžović-Kapić – pomoćnica revizoice